

Briselē, 8.4.2021
COM(2021) 157 final

2021/0083 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Gaisa transporta nolīguma starp Kataras Valsti, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses, parakstīšanu Savienības vārdā un tā provizorisku piemērošanu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Sarunas par Gaisa transporta nolīgumu starp Kataras Valsti (turpmāk — “Katara”) un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm risināja Komisija atbilstoši Padomes 2016. gada 7. jūnija pilnvarojumam.

Gaisa pārvadājumu pakalpojumi starp Savienību un Kataru šobrīd tiek sniegti uz tādu divpusēju nolīgumu pamata, kas noslēgti starp atsevišķām dalībvalstīm un Kataru, un tātad tie pastāv.

Sarunu risināšana par visaptverošiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu nolīgumiem ietilpst Savienības aviācijas ārpolitikā, kad vien ir pierādīta šādu nolīgumu pievienotā vērtība un ekonomiskie ieguvumi. Nolīgumam, konkrēti, ir šādi mērķi:

- nodrošināt ekonomikas dalībniekiem nediskriminējošus un līdzvērtīgus konkurences apstākļus;
- pakāpeniski atvērt tirgu gan maršrutu, gan pārvadāšanas apjoma pieejamības ziņā;
- uzlabot savienojamību, dodot labumu patērētājiem un ekonomikai.

• Vispārīgais konteksts

Sarunu norādēs ir noteikts vispārīgais mērķis — vienoties par visaptverošu gaisa transporta nolīgumu, lai pakāpeniski un savstarpēji atvērtu piekļuvi tirgum, uzlabojot regulatīvo sadarbību un konvergenci un nodrošinot godīgu konkurenci un pārredzamību.

Saskaņā ar sarunu norādēm abas puses 2019. gada 4. martā parafēja nolīguma ar Kataru projektu.

• Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētās rīcībpolitikas jomā

ES gaisa transporta nolīguma noslēgšana ir ES aviācijas ārpolitikas attīstības svarīgs elements, kā aprakstīts Komisijas paziņojumā COM (2012) 556 final “ES ārējā aviācijas politika – nākotnes problēmu risinājums” un COM (2015) 598 final “Aviācijas stratēģija Eiropai”. Katara ir viens no visātrāk augošajiem tirgiem ārpus ES, kurā pasažieru skaits ir pieaudzis līdz vairāk nekā 6 miljoniem (Eurostat, 2019. gads). Gandrīz visas dalībvalstis ar saviem spēkā esošajiem divpusējiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu nolīgumiem ar Kataru ir piešķirušas tai pilnīgu piekļuvi tirgum. Tomēr šajos nolīgumos nav attiecīgu noteikumu par būtiskiem elementiem, lai varētu izvairīties no liberalizēta tirgus ļaunprātīgas izmantošanas, piemēram, par godīgu konkurenci, pārredzamību un sociāliem jautājumiem.

• Saskanība ar priekšlikuma jomā spēkā esošajiem noteikumiem

Šā nolīguma noteikumi ir noteicošie attiecībā pret atbilstošajiem noteikumiem līdz šim spēkā esošajos divpusējos gaisa pārvadājumu pakalpojumu nolīgumos starp dalībvalstīm un Kataru. Tomēr pašreizējās tiesības veikt gaisa satiksmi, kuras izriet no šiem divpusējiem nolīgumiem

un uz kurām neattiecas šis nolīgums, var turpināt īstenot, ja vien nav diskriminācijas starp dalībvalstīm un to valstspiederīgajiem.

Regula (ES) 2019/712 par konkurences aizsardzību gaisa transportā nodrošina, ka jebkuros uz tās pamata pieņemtajos pasākumos ir jāievēro starptautiskās saistības, tostarp tās, kas noteiktas šajā nolīgumā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību 100. panta 2. punkts saistībā ar 218. panta 5. punktu.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Šā nolīguma noteikumi ir noteicošie attiecībā pret atbilstošajiem noteikumiem līdz šim spēkā esošajos nolīgumos, kas noslēgti ar atsevišķām dalībvalstīm. Nolīgums vienlaikus rada vienādus un vienveidīgus nosacījumus visu Eiropas Savienības gaisa pārvadātāju piekļuvei tirgum un nosaka jaunus Eiropas Savienības un Kataras regulatīvās sadarbības un konverģences pasākumus tādās jomās, kas ir būtiskas drošu, neapdraudētu un efektīvu gaisa pārvadājumu pakalpojumu veikšanai. Šādus pasākumus var veikt tikai Savienības līmenī.

Priekšlikuma mērķi būs labāk sasniedzami ar Savienības rīcību turpmāk aprakstīto iemeslu dēļ.

Nolīguma nosacījumi ir vienlaikus attiecināmi uz 27 dalībvalstīm, bez diskriminācijas piemērojot vienotus noteikumus un visiem Savienības gaisa pārvadātājiem gūstot labumu neatkarīgi no to valstspiederības. Tajā ir visaptveroši noteikumi par subsīdijām, pret konkurenci vērstu praksi un pārredzamību un stingri mehānismi, ar kuriem šos noteikumus izpildīt, tādējādi sekmējot gaisa pārvadājumu pakalpojumu līdzvērtīgu konkurenci starp ES un Kataru un starp ES un citiem galamērķiem, piemēram, Āzijā, uz kuriem dodas caur Kataru.

Nolīgums nodrošina arī to, ka visiem Savienības gaisa pārvadātājiem ir pieejamas komerciālas iespējas, piemēram, tādās, kas saistītas ar apkalpošanu uz zemes, sadarbības lidojumiem, intermodalitāti un iespēju brīvi noteikt cenas, un atceļ Savienības gaisa pārvadātājiem piemērojamo prasību sadarboties ar vietēju sponsoru, lai izveidotu vietējos birojus Katārā. Tajā ir arī noteikumi par sociālajiem jautājumiem, kas saskan ar tiem, kuri iekļauti ES starptautiskajos tirdzniecības nolīgumos un kuri paredz, ka Pusēm ir jāuzlabo sociālā un darbaspēka politika atbilstoši to starptautiskajām saistībām, jo īpaši Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) kontekstā.

Pēc pārejas perioda gaisa pārvadātāji, ievērojot nolīguma vienoto tiesisko regulējumu, varēs brīvi veikt pasažieru un kravas pārvadājumus no jebkura punkta Eiropas Savienībā uz Kataru, kas šobrīd nav iespējams. Gaisa pārvadātāji varēs arī veikt dažus pārvadājumus, kuros pārvadā tikai kravas, uz punktiem, kuri ir ārpus ģeogrāfiskajām robežām un uz kuriem neattiecas biežuma ierobežojumi.

Tirgus pieejamības ierobežojumu pakāpeniska atcelšana starp Savienību un Kataru ne tikai piesaistīs jaunus tirgus dalībniekus un radīs jaunas iespējas veikt pārvadājumus uz maznoslogotām lidostām, bet arī veicinās Savienības gaisa pārvadātāju konsolidāciju.

- **Proporcionalitāte**

Tiks izveidota Apvienotā komiteja, kurā tiks apspriesti ar nolīguma īstenošanu saistīti jautājumi. Apvienotā komiteja veicinās informācijas apmaiņu ekspertu līmenī un var apsvērt iespējamās nolīguma turpmākās pilnveidošanas jomas. Apvienoto komiteju veidos Komisijas, dalībvalstu un Kataras pārstāvji.

Turklāt dalībvalstis turpinās pildīt savus tradicionālos administratīvos pienākumus starptautiskā gaisa transporta jomā, taču darīs to saskaņā ar vienādi piemērotiem, kopīgiem noteikumiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Starptautisks nolīgums.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu Komisija risināja sarunas, apspriežoties ar īpašu komiteju. Sarunās notika arī apspriešanās ar ieinteresētajām personām no visas aviācijas vērtības ķēdes un sociālajiem partneriem, it īpaši arodbiedrībām. Apspriešanās gaitā paustie apsvērumi ir ņemti vērā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Neattiecas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. **IETEKME UZ BUDŽETU**

Priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Ierosinātā nolīguma kopsavilkums**

Nolīgumu veido pamatteksts, kurā ietverti pamatprincipi, un divi pielikumi: I pielikums par pārejas noteikumiem un II pielikums par piektās brīvības satiksmes tiesībām pārvadājumiem, kuros pārvadā tikai kravas, un to ģeogrāfisko piemērojamību.

Kopš 2021. gada 1. janvāra Savienības tiesību akti uz Apvienoto Karalisti vairs neattiecas. Tāpēc nolīgumā ar Kataru ir svītrotas visas atsauces uz Apvienoto Karalisti parafētajā tekstā un iekļauta standarta teritoriālā klauzula.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Gaisa transporta nolīguma starp Kataras Valsti, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses, parakstīšanu Savienības vārdā un tā provizorisku piemērošanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 100. panta 2. punktu saistībā ar 218. panta 5. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Padome 2016. gada 7. jūnijā pilnvaroja Komisiju sākt sarunas ar Kataras Valsti par Gaisa transporta nolīgumu starp Kataras Valsti, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses (turpmāk — “nolīgums”). Sarunas sekmīgi noslēdzās ar nolīguma parafēšanu 2019. gada 4. martā.
- (2) Nolīgums būtu jāparaksta Savienības vārdā, ņemot vērā tā noslēgšanu vēlāk.
- (3) Nolīgums būtu jāpiemēro provizoriski,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Savienības vārdā tiek dots pilnvarojums parakstīt Gaisa transporta nolīgumu starp Kataras Valsti, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses, ar nosacījumu, ka tas tiks noslēgts.

Nolīguma teksts ir pievienots šim lēmumam.

2. pants

Padomes Ģenerālsekretariāts izveido aktu, ar ko nolīguma sarunvedēja norādīto(-ās) personu(-as) pilnvaro minēto nolīgumu parakstīt ar nosacījumu, ka tas tiks noslēgts.

3. pants

Līdz nolīguma spēkā stāšanās brīdim Savienība to piemēro provizoriski saskaņā ar tā 29. panta 3. punktu.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*